

Németh Gábor

A lengyel rendőri alapképzési rendszer

Basic police training system in Poland

Absztrakt

Lengyelországban a rendőrség és általában a fegyveres szervek, a határőrség, a lengyel fegyveres erők rendszerváltás utáni népszerűsége töretlen. A lakosság nagyobb része bizalommal tekint a rendőrségre és azt, egy az állampolgárok biztonságát védő, az állampolgárokat szolgáló szervezetnek tekinti. A kommunizmus évtizedeiben, mint minden, a keleti blokk országaiban működő rendőrség a párt irányítása alatt tevékenykedett, és fő feladata a szocialista államrend védelme volt. Működését áthatotta a teljes politikai befolyás. Ebben az időszakban az állampolgárok szolgálata helyett a párt hatalmának megőrzése volt az egyik fő feladata a lengyel rendőrségnek is. A kommunizmus évtizedeiben többször léptek fel a rendőrök brutálisan a rendszerrel elégedetlen békés tüntetőkkel szemben, például 1970 decemberében a gdyniai rendőrsortűznek 18 halálos áldozata volt (URL1), vagy a rendszerkritikus Jerzy Popieluszko plébánost szintén rendőrök ölték meg 1984-ben (Domány, 1999). A rendszerváltozás után ebből a rendőrségből kellett egy európai színvonalú, szolgáló és védő, jól működő, átlátható, elszámoltatható, az állampolgárok biztonságára vigyázó rendőrséget felépíteni. Számomra úgy tűnik ezt a célt sikerült elérni Lengyelországban.

Kulcsszavak: Lengyelország, rendőrség, képzés, hatékonyság, megbecsülés

Abstract

In Poland, the popularity of the police, the border guards, and the Polish armed forces after the political changes is very high and unbroken. The majority of the population has confidence in the police and sees them as an organization that protects the safety of citizens and serves them. During the decades of communism, like all police in the Eastern Bloc, the law enforcement operated

under party's full control and its main task was to protect the socialist state order. Its operation was permeated by total political influence. During this period, maintaining the power of the party instead of serving the citizens was one of the main tasks of the Polish police. During the decades of communism, police officers brutally acted against people who were not satisfied with the political system and criticized it. For example, in December 1970 there were 18 victims after the police used firearms and live ammunition in Gdynia demonstration. Or also the system critic Roman Catholic priest Jerzy Popieluszko was murdered by some policemen in 1984. After the change of regime, this police force had to be made up of a law enforcement agency according to the European standard, serving and protecting the citizens. It has to be well-functioning, transparent and accountable. It seems to me that this aim has been fully achieved by our Polish friends.

Keywords: Poland, police, training, effectiveness, respect

Néhány szóban a lengyel rendőrségről

A Lengyel Nemzeti Rendőrséget ([URL2](#)) 1919-ben alapították a függetlenség újbóli elnyerése, a második Lengyel Köztársaság kikiáltása után. A lengyel parlament (Sejm) 1919. július 24-én fogadta el a Lengyel Állami Rendőrség felállításáról szóló törvényt ([Porwisz, 2019](#)). Érdekes párhuzam, hogy a 5047/1919. számú ME kormányrendelet államosította Magyarországon a rendőrséget, és ez a 1920. évi I. törvénycikkkel emelkedett törvényi szintre (Sallai, 2019) Így pár hónap eltéréssel alakult meg a Lengyel és a Magyar Nemzeti Rendőrség, az előbbi tavaly, míg a magyar az idén ünnepelte alapításának 100. évfordulóját.

A lengyel rendőrség tagjaival először személyes munkakapcsolatba 2008–2009-ben kerültem, amikor az EULEX Koszovó Misszióban ([URL3](#)) teljesítettem szolgálatot. Lengyelország az egyénileg vezényelt rendőrök és határőrök mellett egy 97 fős csapaterős egységet is az EU rendelkezésére bocsátott, amely jelenleg is ellátja az EU személyzetének és objektumainak védelmét Koszovóban. A helyi rendőrség mögött második reagáló erőként szükség esetén részt vesz a közrend és közbiztonság fenntartásában, főként a szerbek lakta Észak-Koszovóban. A lengyel század magasan motivált, jól képzett, professzionális munkát végző tagjait nagy megbecsülés övezi a misszióban. Szakszerű feladatellátásukat dicséri, hogy a korábbi három nemzetközi rendészeti csapaterős századból a létszámcsökkenések után a lengyel század maradt a műveleti területen.

Az utóbbi években nagyon jó kapcsolatot sikerült kialakítani a lengyel rendészeti szervekkel (rendőrség, határőrség) a rendészeti képzés területén. A Rendőrségi Oktatási és Kiképző Központ (ROKK) kezdeményezésére 2017 novemberében a ROKK csopaki objektumában került sor első alkalommal a Visegrádi Négyek (V4) országai rendészeti szerveinek bevonásával egy közös határrendészeti válsághelyzetet szimuláló törzsvezetési gyakorlat végrehajtására, ahol a lengyel fél (határőrség) kilenc fővel képviseltette magát. A tavalyi év óta a ROKK Külszolgálati és Békétámogató Osztálya által évente szervezett kéthetes EU nemzetközi válságkezelő alaptanfolyamon való részvétel lehetőségét a magyar hallgatók mellett a V4 országok rendőrségei tagjainak (1–1 fő) is biztosítjuk. A rendőrség 2019-ben csatlakozott az Európai Unió Rendőri és Civil Szolgáltatások Képzési Programhoz (URL4) (European Union Police and Civilian Services Training, EUPCST), amelyen keresztül tovább erősödött a magyar és lengyel rendőrség közötti képzési együttműködés. A két ország történelme, gazdasági, kulturális fejlődése, jelene sok hasonlóságot mutat, így van ez a rendészet területén is. A 20. században két világháború, majd a szovjet befolyás, az 1990. évi politikai rendszerváltozás hasonlóan hatott a két nemzet társadalmi fejlődésére. Hasonló belbiztonsági és nemzetközi kihívásokkal (határon átnyúló nemzetközi szervezett bűnözés, illegális migráció, terrorizmus stb.) kell megküzdenünk. Ezért kiemelten fontos az országaink közötti rendészeti, azon belül is a képzési együttműködés, ahol lehetőség van a tapasztalatok megosztására, az egymástól tanulásra. Lengyelország geopolitikai helyzete, mérete és földrajzi elhelyezkedése okán azért különbözik Magyarországtól. Az ország lakossága 38 523 351 fő, területe 312 685 km² (URL5). A lengyel rendőrség hivatásos állománya 100 000 fő, a magyar rendőrségé 39 010 fő (G. Kovács, I. Kovács & Piros, 2019). Viszont Lengyelország rendelkezik – a kelet-nyugati irányú illegális migráció elleni védekezés és az EU leghosszabb külső szárazföldi határának védelme érdekében – egy 15 000 fő hivatásos állományt számláló önálló határőrséggel. Talán egy más cikk témája lehet a két ország határőrizeti rendszerének összehasonlítása, mik azok az okok, amelyek alapján az egyik ország politikai vezetése az önálló határőrség megszüntetése, a másik annak megtartása mellett döntött. A nyolcvanas évek vége, kilencvenes évek eleje táján a politikai rendszerváltozás időszakában hasonló kondíciókkal indult a két rendőrség, mégis más utat járt be a magyar és a lengyel rendőri képzési rendszer fejlődése, ezért is tartom hasznosnak az ez irányú tapasztalatok egymás közti megosztását. A lengyeleknél rövidebb idővel a rendszerváltás után szinte azonnal megjelent a rendőrségről szóló 1990. április 6-án kelt törvény (ACT of 6 April, 1990). A törvény alapján a lengyel rendőrség egyenruhás, fegyveres szerv, amely a társadalmat szolgálja, és célja az állampolgárok biztonságának védelme, a közbiztonság megteremtése, a közrend fenntartása.

A lengyel rendőri alapképzési modell

A tavalyi évben egy háromfős delegáció tagjaként részt vehettem egy háromnapos tanulmányúton Lengyelországban, ahol lehetőséget kaptunk arra, hogy személyes tapasztalatokat szerezzünk a lengyel rendőri alapképzési rendszeréről. A 2019 szeptemberében tett tanulmányút keretében a Leginowoi Rendőrségi Kiképző Központot és a Szczytnoi Rendőr Akadémiát látogattuk meg. Lengyelországban a rendőri alapképzés, amelyet minden hivatásos rendőrnek teljesíteni kell, öt rendőrségi képzési intézményben zajlik: a słupski, a katowicei, a piłai Rendőr Iskolákon, a legionowoi Rendőrségi Kiképző Központban és a szczytnoi Rendőr Akadémián. Az alapképzés 7,5 hónap gyakorlatorientált iskolai képzésből (55% gyakorlati és 45% elméleti képzés) és 2,5 hónap valós körülmények között végrehajtott gyakorlati (csapatgyakorlat) felkészítésből áll. Ez utóbbi a tanulók leendő szolgálati helyén, járőrtárs szolgálati feladatok ellátásával történik, mely során az általános közrendvédelmi feladatok mellett csapaterős feladatokra való felkészítésre is sor kerül.

Legionowoi Rendőrségi Kiképző Központ

Varsó külvárosában, Legionowoban található, 60 hektáros területen elterülő Rendőrségi Kiképző Központ ([URL6](#)) egyike annak az öt intézménynek, ahol a lengyel rendőri alapképzés zajlik, évente körülbelül ezer hallgató részvételével. A rendőri alapképzés mellett több mint 80 különböző speciális képzést (az 5–10 napostól a több hónapos képzésekig), továbbképzést szerveznek évente a rendőrség aktív állománya részére a kiképző központban.

A legionowoi intézményben adottak a feltételek a rendőrtanulók eredményes felkészítéséhez, a különböző továbbképzések végrehajtásához. Az intézményben 75, a legmodernebb audiovizuális eszközökkel felszerelt tanterem áll a hallgatók rendelkezésére, két, több száz fő befogadására alkalmas teremben lehet konferenciákat, állománygyűléseket és egyéb sok résztvevős eseményt rendezni. A kollégium kétágyas szobáiban 1300 fő elhelyezésére van lehetőség, emellett egy 80 fő befogadására alkalmas szálló áll az iskolába érkező vendégek részére.

A lövészeti komplexumban négy különböző lőtér található, egy 50x20 m és három 25x25 m alapterületű, ahol a tanulók a szakszerű, gyors, pontos és balsetmentes fegyverkezelést sajátíthatják el. A lőterekhez tartozik egy-egy „tűkórterem”, ahol a fegyveres „szárazgyakorlás” során a hallgatók saját maguk tudják az egyes mozgásokat korrigálni, a fegyver elővételésének, csőre töltésének, a különböző tüzelési testhelyzetek felvételének mozzanatait tökéletesíteni.

A lőtereket határoló oldalfalak lövedékfogó burkolattal vannak bevonva, amelyek lehetőséget nyújtanak a feladatok 270 fokban történő végrehajtására. A célanyagok elektromosan előre, hátra mozgathatók és forgathatók. Az 50x20 m nagyságú lőtér alkalmas arra, hogy a lövészeti feladatokat mozgó gépjárműből lehessen végrehajtani. A tanulók a lengyel rendőrségnél rendszeresített kézi fegyverekkel (pisztoly, géppisztoly, karabély) gyakorolnak. A rendszeresített pisztolyok 9x19 mm Luger kaliberű, modern, műanyag tokos oldalfegyverek (német gyártmányú Walther P99, osztrák Glock 17 és 19 típusú fegyverek). A lőtéren szolgálatot teljesítő lökiképzők elmondták, hogy az alacsony tárkapacitás, megbízhatatlanság, valamint a lőszer rendészeti feladatokban való alkalmazhatatlansága miatt a korábban használt 9x18 mm Makarov kaliberű fegyvereket évekkel ezelőtt kivették a rendszeresített lőfegyverek köréből, ilyen típusú fegyvereket a lengyel rendészeti szervek, fegyveres erők már nem használnak.

Az intézmény sportkomplexumában uszoda, több száz négyzetméteres, jól felszerelt kondicionáló terem, továbbá három tornaterem segíti a tanulók fizikai állóképességének fejlesztését, valamint a rendőri feladatokra történő eredményes felkészítést. A képzés végére minden rendőrtanulónak magabiztos úszástudással szükséges rendelkeznie, és sikeres vizsgát kell tennie vízből mentésből.

Az intézkedéstaktikai komplexum 11 szobájában életszerű körülmények között gyakorolhatók az épületen belüli mozgások, intézkedések, a kényszerítő eszközök alkalmazása. Az itt található termék falai lövedékfogó anyaggal burkoltak, ezért éles lőfegyverrel történő feladatvégrehajtásra is lehetőség nyílik. A szóbeli tájékoztatást követően személyesen is megtekinthették az intézményt, valamint a fent felsorolt létesítményeket.

A kiképzőközpont bemutatása után a Lengyel Rendőrség Humánigazgatási Szolgálatának képviselője adott információkat a lengyel rendőri kiválasztási, előmeneteli és illetményrendszeréről. A lengyel rendőrség kiválasztási rendszerét a 2004-ben elfogadott korrupcióellenes törvény szabályozza, melynek értelmében minden, a rendőrség hivatásos állományába csatlakozni szándékozó 18. életévet betöltött, legalább középiskolai végzettséggel rendelkező lengyel állampolgárnak ugyanazon a kiválasztási eljárásán kell keresztül esnie, függetlenül attól, hogy milyen beosztásba jelentkezik. A kiválasztási eljárást központi és területi szervként kijelölt bizottság végzi. A felvételi eljárás fizikai állóképesség-felmérésből, pszichológiai alkalmassági vizsgálatból, intelligenciatesztből, egészségügyi alkalmassági vizsgálatból és nemzetbiztonsági ellenőrzésből áll. Amennyiben a jelentkező bármelyik részterületen sikertelenül teljesít, nem vehető fel a rendőrség állományába. Minden jelentkezőnek a felvételét követően el kell végeznie a fent leírt rendőri alapképzést. A felvételt nyert rendőrhallgató az egyhetes „próbaidő” leteltét követően közrendőrként

azonnal a rendőrség állományába kerül, és a képzés ideje alatt kb. 200 000 forintnak megfelelő alapfizetést kap, továbbá a szállás és a teljes ellátás a képzés ideje alatt térítésmentes a számára. A képzés befejezése után az alapilletmény közel 300 000 forintnak megfelelő összeg. A rendőrök egyéb juttatásként évente 13. havi illetményt, ruházati költségtérítést, üdülési támogatást kapnak. Azok, akik a lakóhelyüktől távol teljesítenek szolgálatot és ezért albrletben kell lakniuk, lakhatási támogatásban részesülnek. A rendőrség hivatásos állományú tagjai 25 év szolgálati viszony teljesítését követően választhatják a nyugdíjba vonulást, ebben az esetben a részükre megállapított nyugdíj 60%-ára jogosultak, ami évente +3%-kal emelkedik, de a 67 éves életkor eléréséig nem haladhatja meg a teljes nyugdíj 75%-át. Kérdésünkre a lengyel rendőrség képviselői elmondták, hogy a fent leírt juttatások jogszabályban rögzítettek, azokat sem politikai, sem társadalmi szinten nem kérdőjelezi meg senki. Lengyelországban nagy tisztelet övezi a rendészeti szervek és fegyveres erők tagjait. A társadalom elfogadja azt, hogy az egyenruhások a köz szolgálatában életüket, testi épségüket veszélyeztetve végzik feladataikat, ezért részükre jogosan járnak plusz juttatások. Elmondták továbbá, hogy ezekkel a juttatásokkal tudják versenyképessé tenni a piacon a rendőri hivatást. Az utóbbi években 18–20 ezer fiatal jelentkezett a rendőri alapképzésben meghirdetett 4500–5000 helyre, de néhány évvel korábban ez a szám még a 40 000 főt is elérte. Az alapképzésre meghirdetett felvételi létszámot a következő évben tervezetten nyugdíjba vonulók létszámának megfelelően határozzák meg, a végzett rendőrtanulók a megüresedő helyeket fogják betölteni. A tanuló tanulmányai megkezdésekor már tudja, hogy a sikeres záróvizsgát követően hol fog szolgálatot teljesíteni. A lengyel rendőrség hivatásos állományának létszáma jelenleg 103 309 fő, és évente kb. 5000 fő hagyja el a szervezetet, akiknek nagy része nyugdíjba vonul, egyéb okok miatt elenyésző számban hagyják el a rendőrséget. Az iskolai képzés ideje alatt a tanulóknak összesen 38 témazáró vizsgát – az egyes témakörök lezárásaként elméleti és gyakorlati számonkéréseket – kötelező teljesíteniük, melyeken bizonyítaniuk kell, hogy megszerezték a szükséges elméleti és gyakorlati ismereteket és azokat alkalmazni is tudják. Például egyedül és párban számot kell adniuk az egyes kényszerítő eszközök jogszerű, szakszerű, eredményes gyakorlati alkalmazásáról, úgy, hogy az alájátszók folyamatosan passzív, aktív ellenállást tanúsítanak, vagy különböző eszközökkel támadnak a vizsgázókra. Ha valamely témazáró vizsgán nem sikerül a minimum követelményeket teljesíteniük, lehetőségük van kétszeri vizsgaismétlésre. Igény szerint a vizsgákra való eredményes felkészülés érdekében konzultálhatnak az adott témakör oktatóival, vagy tanítás után gyakorolhatnak a tornateremben. Amennyiben az adott témazáró vizsga harmadjára sem sikerül, a tanulót elbocsájtják

és a képzés további szakaszában nem vehet részt. Az alapképzés egy komplex záróvizsgával fejeződik be, melyre azon tanulók bocsáthatók, akik mind a 38 témazáró vizsgán megfeleltek. A záróvizsga abszolválását követően az érintettek rendőrájáró kinevezést kapnak. A lengyel rendőri alapképzés teljes tematikáját, vizsgarendjét a lengyel rendőrség parancsnokának 2019/168. sz. parancsa tartalmazza. A 257 oldalas utasítás teljes részleteiben leírja a képzés menetét, az egyes tantárgyakhoz kapcsolódó tematikát, követelményrendszert. A 7,5 hónapos képzés alatt 1123 tanóraban sajátítják el a hallgatók a rendőri munka alapvető ismereteit. A tanórákat alapvetően hétfőtől péntekig tartják. A leckeórák száma 45 perces egységekben számítva nem haladhatja meg a napi 8 órát. A rendőri alapképzés tíz szakmai modulra van osztva. Az egyes szakmai modulokhoz különböző óraszámok tartoznak.

Az egyes szakmai képzési modulok

Az egyes számú szakmai modul: Általános rendőri alapismeretek. Összesen 154 órában tanulják a hallgatók a rendőri alapismereteket, amelynek keretében elsajátítják az alapvető jogi ismereteket, megismerik az egyes bűncselekmények, szabálysértések törvényi tényállásait, azok felismerését, a helyszínbiztosítást, a tanúk meghallgatását, továbbá emberi jogi ismereteket, rendőri etikai és a diszkriminációmentes intézkedésekkel kapcsolatos ismereteket szereznek.

A kettes számú szakmai modul: Járőr szolgálati alapismeretek. 340 órában tanulják a járőrszolgálat ellátásával kapcsolatos ismereteket, úgymint: személyek, járművek ellenőrzése, személyazonosság megállapítása, személyek, járművek, csomagok, rakományok, helyiségek átvizsgálása, a kényszerítő eszközök alkalmazásának, a fegyverhasználatnak az elméleti és gyakorlati alapjai, elsősegélynyújtási ismeretek, alkohol és kábítószer befolyásoltsága alatt álló személyekkel szembeni intézkedésekkel kapcsolatos ismeretek.

1. számú ábra: *Intézkedéstaktikai „témazáró” vizsga, a támadó földre vitele, megbilincselése egyedül, Legionowo.*

Forrás: A szerző saját készítésű fényképe.

Hármas számú szakmai modul: Informatika. Rendőrségi kommunikációs rendszerek, adatbázisok kezelése, 94 órában a rendőrségnél használt egyes informatikai rendszerek ismerete, személyek, tárgyak keresése az adatbázisokban, a járőrszolgálatban használt mobil adatátviteli rendszerek, eszközök ismerete, nemzetközi információcsere végrehajtásával kapcsolatos ismeretek.

Négyes számú szakmai modul: Személyek őrzése-védelme. 21 órában elfogott, őrizetben lévő személyek kísérése, őrzése, szállítása, a fogva tartás szabályaival kapcsolatos ismeretek.

Ötös számú modul: Közlekedésrendészet. 72 órában forgalomirányítás, közúti ellenőrzések végrehajtása, közlekedési balesetek helyszínének biztosítása, helyszínelés végrehajtásával kapcsolatos alapismeretek.

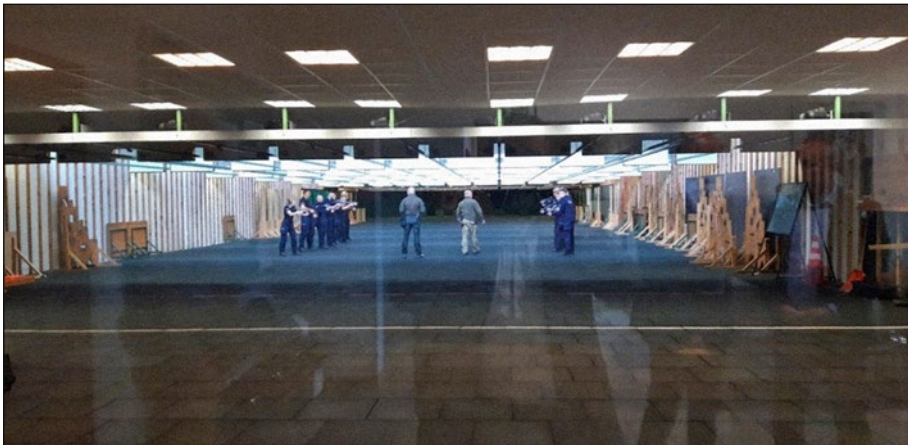
Hatos számú modul: Bűnügyi ismeretek. 45 órában büntető eljárásjogi alapismeretek, gyanúsítottak, tanúk meghallgatásával kapcsolatos ismeretek, kisebb súlyú bűncselekményekkel kapcsolatos eljárásrend.

Hetes számú modul: Alaki, csapaterős feladatok. 44 órában alaki ismeretek, egyéni és alakzatban történő mozgás, csapaterős feladatok ellátása, taktikai mozgások alakzatban, tömegkezelési feladatok ellátásával kapcsolatos alapismeretek. A modul gyakorlati részét a képzés végén a 2,5 hónapos „csapatgyakorlat” alatt hajtják végre.

Nyolcas számú modul: Bűnmegelőzési ismeretek. 14 órában fiatalkorúakkal való kapcsolattartás.

Kilences számú modul: Lőkiképzés. 144 órában fegyverkezelési és lövészet-
ti ismeretek. A hallgatóknak meg kell ismerniük a lengyel rendőrségnél rend-
szeresített fegyvereket, azok működését és biztonságos, szakszerű kezelését,
minden rendszeresített fegyverrel vizsgalövészetet kell végrehajtani statikus
és taktikai lövészet formájában. Itt szeretném megjegyezni, hogy a lengyel hi-
vatásos rendőrök az oldalfegyvereiket otthon, lakhelyükön kialakított tároló-
helyen kell hogy tartsák, ezzel biztosított, hogy szükség esetén rövid időn belül
intézkedőképesek legyenek, akár a szabadidejükben vagy munkába menet-jövet.

2. számú ábra: Lőtér, Legionowo

Forrás: A szerző saját készítésű fényképe.

Tízes számú modul: Sport. 195 órában fizikai erőnlét erősítése, testi kényszer,
kényszerítő eszközök gyakorlati alkalmazása, a rendőrt ért támadások elhárí-
tása eszközzel, eszköz nélkül. Minden rendőrnek képessé kell válni arra, hogy
saját magát, társát vagy az állampolgárok testi épségét, ha kell, saját testi ere-
jével is meg tudja védeni, ennek érdekében a képzési intézmények saját oktatói
mellett neves, küzdősportokban kiemelkedő eredményeket elért lengyel spor-
tolók is támogatják a lengyel rendőri képzést. Például Dariusz Michalczewski,
Európa- és többszörös világbajnok ökölvívó ([URL7](#)) és szakmai stábjá is tart
edzéseket a lengyel rendőrség aktív hivatásos tagjai, valamint a rendőri kép-
zésben részt vevő hallgatók számára. Rendszeresen szerveznek különböző küzdő-
sportversenyeket iskolai és nemzeti szinten, ahol bármelyik hallgató elin-
dulhat, megmérgetheti magát. Továbbá a képzés végére minden hallgatónak
olyan szinten kell tudnia úszni, hogy képes legyen bajba jutott személy vízből
mentését végrehajtani.

3. számú ábra: Önvédelmi foglalkozás, Szczytno.

Forrás: A szerző saját készítésű fényképe.

4. számú ábra: Uszoda, Szczytno.

Forrás: A szerző saját készítésű fényképe.

A képzés végére a hallgatók mentálisan, fizikálisan felkészültek a rendőri feladatok ellátására. A maximálisan gyakorlatorientált képzés biztos alapot ad arra, hogy intézkedéseiket szakszerűen, jogszerűen, eredményesen hajtsák végre. A felkészítés hatékonyságát jelzi, hogy Lengyelországban nagyon alacsony a rendőrök elleni támadások száma, az állampolgárok tisztában vannak azzal, hogy nincs sok értelme a rendőrre támadni.

Rendőr Akadémia Szczytno

A tanulmányút keretében lehetőség nyílt a szczytno-i Rendőr Akadémia meglátogatására is, ahol az intézmény rektorhelyettese mutatta be a képzési rendszerüket. A rendőrképzés 1954-ben kezdődött a városban. Intézményük a legmodernebb és a legjobban felszerelt rendőri képzési intézmény Lengyelországban, amely jelenlegi elnevezését 1990-ben kapta. Az akadémia része a lengyel rendőri képzési rendszernek, jelentős szerepe van a végrehajtói és vezetői állomány képzésében, továbbképzésében. Az intézmény egyedülálló abból a szempontból, hogy az előzőekben részletesen leírt rendőri alapképzés mellett itt rendészeti célú főiskolai, egyetemi és doktori képzés is zajlik. A lengyel rendőri előmeneteli rendszerben csak azok szerezhettek tisztii rendfokozatot, beosztást, akik először teljesítették a rendőri alapképzést, majd szolgálatuk ellátása során beosztottként kiemelkedően teljesítenek, és a parancsnok javasolja, hogy részt vehessenek a tisztiképzésben. A főiskola sikeres befejezése után csak akkor kapnak tisztii kinevezést, ha van üres tisztii beosztás, amelyet elfogad az érintett. Az akadémián civilek is folytathatnak felsőfokú rendészeti tanulmányokat. Ha, később közülük a diploma megszerzését követően valaki szeretne rendőrtiszt lenni, ahhoz először el kell végezni a fent bővebben leírt rendőri alapképzést, és a végrehajtásban, beosztottként kell szolgálnia, később a parancsnoka javaslatára megüresedő tisztii helyre kinevezhető. A más civil főiskolákon, egyetemeken diplomázottak tisztii kinevezésére is hasonló szabályok vonatkoznak, csak akkor nevezhetők ki tisztii beosztásba, ha a rendőri alapképzést elvégezték és a végrehajtó szolgálatban kiemelkedően teljesítenek. A kampusz egy 33 hektár nagyságú, zárt, őrzött területen fekszik. Az objektumban tantermek, kiszolgálóhelyiségek találhatóak, továbbá étterem, konyha, kollégium, szálló a vendégek részére, konferenciaterem, könyvtár, modern lőtér és taktikai komplexum, sportcsarnok, uszoda és konditerem segíti a felkészülést. Az oktatás több mint 90 modern, audiovizuális eszközökkel felszerelt tanteremben zajlik. Ezekon kívül az intézmény rendelkezik gépjármű-vezetéstechikai szimulátorral, valamint taktikai házzal, ahol az általános rendőri intézkedések gyakorlása mellett lehetőség van közlekedési balesetek, bűncselekmények helyszínelésének és a fegyveres elkövetőkkel szembeni eredményes, hatékony fellépésnek a gyakorlására is. Rendelkezésre állnak nyelvi, bűnügyi technikai és kiberbiztonsági laborok, továbbá konferenciaterem, ahol a többnyelvű tolmácsolás biztosított. Az intézményben több mint hatvan év rendészeti oktatási tapasztalata halmozódott fel. Az intézmény az egyetlen az országban, ahol a végrehajtó és a vezetői állomány rendészeti alap-, közép-, felsőfokú és doktori képzésben részesülhet. A hallgatók jogi, társadalomtudományi és rendőrszakmai ismereteket kapnak. Az akadémia évente több konferenciát, szemináriumot, szimpóziumot, műhelyvitát

szervez, amelyek lehetőséget biztosítanak arra, hogy a hazai és külföldi szakemberek megosszák egymással szakmai tapasztalataikat. Az akadémia magasan képzett oktatói, kiképzői gárdával rendelkezik, akik sokéves rendőrszakmai és oktatói tapasztalattal bírnak. A saját oktatók mellett külső előadók, aktív szolgálatot ellátó rendőrtisztek is támogatják az akadémia munkáját. Minden, a lengyel rendészeti képzésben, oktatásban dolgozó hivatásos állományú rendőrnek 3–5 évente legalább egy hónap időtartamban „vissza kell mennie” a végrehajtásba, és szolgálatot kell teljesítenie a szakterületének megfelelő helyi, területi vagy központi rendőri szervnél. Ennek célja, hogy az oktatók, kiképzők ne szakadjanak el a „való világtól”, naprakész ismeretekkel rendelkezzenek az aktuális rendőrszakmai kihívásokról, ismerjék a legújabb technikai eszközöket, legyenek tisztában a képzés megrendelőinek igényeivel.

Az akadémia napi kapcsolatban áll az ország rendvédelmi szerveivel, folyamatosan a szakmai tapasztalatok megosztása. Az intézmény együttműködik a Nemzeti Kutatásfejlesztési Ügynökséggel, és több hazai, valamint EU-s projekt keretében folyamatosan fejlesztik a létesítményt. EU-s forrásból épült a jelenleg több mint 300 000 kötetet tartalmazó könyvtár, amelynek szórakoztató irodalmi részlegét az intézmény tanulói mellett a város lakói is igénybe vehetik. Szintén EU forrásból épült az Elemző-Értékelő és Kutató Intézetnek nevezett intézkedéstaktikai komplexum, ahol a tanulók a közterületet, szórakozóhelyeket, magánlakást, okmányhamisító műhelyt, droglabort stb. szimuláló szobákban gyakorolhatják a különböző rendőri intézkedéseket, az igazoltatástól a házkutatásig, a tömegrendezvények kezelésétől a titkos információgyűjtést szolgáló technikai eszközök telepítéséig, felderítéséig.

5. számú ábra: „Kannabisz ültetvény”, Szczytno.

Forrás: A szerző saját készítésű fényképe.

6. számú ábra: „Okmány- és pénzhamisító műhely”, Szczytno.

Forrás: A szerző saját készítésű fényképe.

Szintén EU-s forrásból épült a vezetésirányítási szimulációs központ, ahol a leendő parancsnokok felkészítése zajlik. Ott a különböző tömegrendezvények kezelésének, természeti, ipari katasztrófák és más rendkívüli események elhárításának tervezését, szervezését, vezetését, irányítását gyakorolják. Lehetőség van a csapaterős egységeket igénylő rendőri műveletek tervezésének, szervezésének, irányításának gyakorlására. Az akadémia együttműködik a Lengyel Nemzetvédelmi, Haditengerészeti, Légierő Akadémiával, tagja a CEPOL-nak, az EU online rendőri képzési hálózatnak és az Európai Rendőrtisztai Főiskolák Szövetségének, továbbá szorosan együttműködik a német, francia, magyar, orosz, ukrán, amerikai és az Egyesült Királyság rendőrtisztképzést folytató intézményeivel.

7. számú ábra: A vezetésirányítási szimulációs központ irányítóterme, Szczytno.

Forrás: A szerző saját készítésű fényképe.

8. számú ábra: Könyvtárépület, Szczytno.

Forrás: A szerző saját készítésű fényképe.

9. számú ábra: Könyvtárbelső, Szczytno.

Forrás: A szerző saját készítésű fényképe.

Összegzés

A lengyel társadalomban, mint minden demokráciában, jogos az állampolgárok igénye arra, hogy az állam biztosítsa számukra a biztonságot, tartsa fenn a közrendet, közbiztonságot. A lengyel rendőrség hivatásos állományú tagjai, mint a polgárok szolgálatára felelős személyek, mindent megtesznek a közrend, közbiztonság fenntartása érdekében. Szakmai körben teljes az egyetértés és

elfogadott, hogy minél jobb a rendőrség képzési rendszere, annál hatékonyabban képes ellátni a feladatát, azaz meg tudja előzni a bűncselekmények jelentős részét, képes reagálni a váratlan veszélyhelyzetekre, és azokat megfelelő szinten tudja felszámolni. A rendőri alapképzést sikeresen befejező hallgatók az iskolából kikerülve fizikálisan és mentálisan jól felkészülten állhatnak szolgálatba, ahol napi feladataikat magas szinten, eredményesen, hatékonyan, jogszerűen és szakszerűen képesek végrehajtani. A fent bemutatott jól felépített és jól működő képzési rendszernek is köszönhetően a lengyel rendőrség a rendszerváltás előtti egyik leggyűlöltebb, politikailag mélyen befolyásolt fegyveres testületből mára az egyik legmegbecsültebb, az állampolgárok által nagy tiszteletnek örvendő, valóban szolgáló és védő szervezetté vált. A legutolsó, 2020. március elején végzett közvélemény-kutatás alapján Lengyelország lakosságának 80%-a elégedett a lengyel rendőrség munkájával (URL8).

Köszönetemet fejezem ki Boguslaw Koldys r. alezredesnek, a Lengyel Köztársaság hazánkba akkreditált rendészeti attaséjának a cikk megjelenéséhez nyújtott támogatásáért.

Felhasznált irodalom

- Domány A. (1999). A Popieluszko-gyilkosság. *Beszélő Folyóirat*, 4(4), 75-78. <http://beszelo.c3.hu/cikkek/a-popieluszko-gyilkosság>
- Kovács G., Kovács I. & Piros A. (2019). A magyar és lengyel rendőrség vezetés-irányítási rendszerének összehasonlító elemzése. *Rendőrségi tanulmányok*, 2(4), 21–102.
- Porwisz, M. (2019). Competences of the Police in Criminal Proceedings - Experience and Present - Legal and Comparative Approach in the 100th Anniversary of the Establishment of the Police. *Internal Security* (S.I.), 127-137. <https://doi.org/10.5604/01.3001.0012.8408>
- Sallai J. (2019). *A magyar rendészet története*. Rendőrség Tudományos Tanácsa.

A cikkben található online hivatkozások

- URL1: *Amikor a lengyel rendőr a saját népére lőtt*: <https://mult-kor.hu/amikor-a-lengyel-rendora-sajat-nepere-lott-20151217>
- URL2: *Polish National Police*: <http://www.policja.pl/pol/english-version/4889,Polish-National-Police.html>
- URL3: *European Union External Action – Kosovo*: <https://www.eulex-kosovo.eu/>
- URL4: *European Union Police and Civilian Services Training*: <https://english.defensie.nl/topics/international-cooperation/other-countries/eupst-ii>
- URL5: *Lengyelország, Népeség*: <http://nepesseg.population.city/lengyelország/>

URL6: *Centrum Szkolenia Policji*: <http://csp.edu.pl/csp/inne/73,POLICE-TRAINING-CENTRE-in-Legionowo.html>

URL7: *Darius „Tiger” Michalczewski portré*: <http://www.profiboksz.hu/portrek/darius-tiger-michalczewski-portre/>

URL8: *Policja Jedną Z Najlepiej Ocenianych Instytucji W Polsce*: <http://policja.pl/pol/aktualnosci/186709,Policja-najlepiej-oceniana-instytucja-w-Polsce.html>

Alkalmazott jogszabályok

ACT of 6 April 1990 on the Police (Lengyel Rendőrségi Törvény)

A lengyel rendőrség parancsnokának 2019/168. sz. a rendőri alapképzésről szóló parancsa

5047/1919. M. E. számú kormányrendelet a rendőrség államosításáról

1920. évi I. törvénycikk az alkotmányosság helyreállításáról és az állami főhatalom gyakorlásának ideiglenes rendezéséről

A cikk APA szabály szerinti hivatkozása

Németh G. (2021). A lengyel rendőri alapképzési rendszer. *Belügyi Szemle*, 69(9), 1585-1600. <https://doi.org/10.38146/BSZ.2021.9.5>